

УДК 330.322:658.14
DOI: 10.60022/3(3)-8S

Шаульська Лариса Володимирівна

доктор економічних наук, професор
проректор з навчальної роботи та якості освіти
Державний університет «Київський авіаційний інститут», Україна

Shaulska Larysa

Doctor of Economic Sciences, Professor
Vice-Rector for Academic Affairs and Quality of Education
State University «Kyiv Aviation Institute», Ukraine
ORCID: 0000-0002-7919-6733

Тарасенко Лілія Олександрівна

доктор філософії зі спеціальності «Економіка»
асистент кафедри економіки підприємства
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

Tarasenko Liliia

PhD in Economics
assistant of the Department of Business Economics
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8224-5113

Кучко Олексій Олександрович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Маріупольський державний університет, Україна

Kuchko Oleksii

PhD student
Mariupol State University, Ukraine
ORCID: 0009-0002-6624-1440

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Анотація. У статті досліджено теоретичні та методичні засади управління інноваційно-інвестиційними проєктами підприємства в контексті забезпечення сталого розвитку. Розкрито економічну сутність інноваційно-інвестиційних проєктів та визначено їх роль у модернізації виробництва, впровадженні новітніх технологій і підвищенні ефективності господарської діяльності підприємств. Проаналізовано основні принципи та функції управління інноваційно-інвестиційними проєктами, особливості інтеграції інноваційної та інвестиційної складових у систему стратегічного управління підприємством. Розкрито сутність концепції сталого розвитку та обґрунтовано взаємозв'язок економічної, екологічної і соціальної складових діяльності підприємства. Узагальнено сучасні підходи до управління інноваційно-інвестиційними проєктами та сталим розвитком підприємства (системний, процесний, стратегічний, інноваційний, ризик-орієнтований, інтеграційний та stakeholder-підхід). Запропоновано концептуальні положення формування механізму управління інноваційно-інвестиційними проєктами підприємства з урахуванням принципів сталого розвитку, що передбачає інтеграцію критеріїв економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної результативності у систему планування, реалізації та контролю проєктної діяльності. Реалізація запропонованих підходів сприятиме підвищенню ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, зміцненню їх економічної стійкості та забезпеченню довгострокового сталого розвитку.

Ключові слова: проєкт, інновації, інвестиції, інноваційно-інвестиційний проєкт, управління, сталий розвиток, підприємство, ризик, механізм.

MANAGEMENT OF INNOVATION AND INVESTMENT PROJECTS OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract. The article explores the theoretical and methodological principles of managing innovation

© Автор(и). Ця стаття знаходиться у відкритому доступі та розповсюджується відповідно до умов ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

and investment projects of enterprises in the context of ensuring sustainable development. The economic essence of innovation and investment projects is revealed and their role in the modernization of production, the introduction of new technologies and increasing the efficiency of economic activity of enterprises is determined. The main principles and functions of management of innovation and investment projects are analyzed, as well as the features of the integration of innovation and investment components into the system of strategic management of the enterprise. Considerable attention is paid to revealing the essence of the concept of sustainable development and substantiating the relationship between the economic, environmental and social components of the enterprise's activity. It is proven that innovation and investment projects are an important tool for implementing strategic changes aimed at increasing the resource efficiency of production, introducing environmentally friendly technologies and ensuring the social responsibility of business. Modern approaches to the management of innovation and investment projects and sustainable development of the enterprise are summarized, in particular, the systemic, process, strategic, innovative, risk-oriented, integration and stakeholder approaches. Conceptual provisions for the formation of a mechanism for managing innovation and investment projects of an enterprise are proposed, taking into account the principles of sustainable development, which provide for the integration of criteria of economic efficiency, environmental safety and social effectiveness into the system of planning, implementation and control of project activities. The implementation of the proposed approaches will contribute to increasing the efficiency of innovation and investment activities of enterprises, strengthening their economic sustainability and ensuring long-term sustainable development.

Keywords: project, innovation, investment, innovation and investment project, management, sustainable development, enterprise, risk, mechanism.

Постановка проблеми. Сучасні умови розвитку економічних відносин характеризуються високою динамічністю, технологічністю трансформацій, посиленням екологічних і соціальних вимог до господарської діяльності підприємств. За таких умов саме інноваційно-інвестиційна діяльність є одним із основних факторів забезпечення конкурентоспроможності підприємств, їх розвитку у довгостроковій перспективі та вчасної адаптації до змін зовнішнього та внутрішнього середовища. При цьому особливою вагою набуває ефективне управління інноваційно-інвестиційними проектами, що дозволяє оптимізувати використання ресурсів, мінімізувати ризики та досягати стратегічних цілей підприємства.

З іншого боку, актуальність дослідження зумовлена також посиленням ролі концепції сталого розвитку, що передбачає гармонійне поєднання економічних, екологічних і соціальних аспектів функціонування підприємств. Сучасні підприємства дедалі частіше інтегрують принципи сталого розвитку у свою інвестиційну та інноваційну політику, що вимагає формування нових підходів до управління проектами, орієнтованих на отримання економічного ефекту, а також забезпечення екологічної безпеки, соціальної відповідальності та раціонального використання природних ресурсів.

Крім того, для економіки України питання ефективного управління інноваційно-інвестиційними проектами є особливо важливим у контексті структурної модернізації національного господарства, підвищення технологічного рівня виробництва та інтеграції у світовий економічний простір. Підприємства потребують сучасних управлінських інструментів, які б дозволяли поєднувати інноваційний розвиток із принципами сталості та відповідального ведення бізнесу. Отже, дослідження теоретичних і практичних аспектів управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства в контексті сталого розвитку є актуальним науковим завданням, вирішення якого сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень, забезпеченню стійкого економічного зростання підприємств та їх адаптації до сучасних викликів розвитку економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємств у контексті сталого розвитку є предметом активних наукових досліджень, що пов'язано з необхідністю поєднання інноваційної діяльності підприємств із довгостроковими економічними, екологічними та соціальними цілями розвитку. Аналіз сучасних наукових праць свідчить про значну увагу дослідників до формування теоретичних і прикладних засад управління інноваційно-інвестиційними процесами, розвитку проектного менеджменту та інтеграції принципів сталого розвитку у систему управління підприємствами.

Значний внесок у дослідження теоретико-методологічних аспектів управління інноваційно-інвестиційними проектами зроблено у працях О. М. Свінцова та В. П. Луцика [1], які розглядають інноваційно-інвестиційні проекти як важливий інструмент формування сприятливого інвестиційного клімату та підвищення конкурентоспроможності економіки. Автор В. П. Унінець-Ходаківська [2] досліджує особливості управління інвестиційно-інноваційними проектами, акцентуючи увагу на необхідності системного підходу до планування та врахування факторів ризику. Питання формування

ефективної системи управління проєктами на підприємстві висвітлено у дослідженні О. В. Хадарцева [3]. Сучасні підходи до управління проєктною діяльністю, включаючи економічний аналіз та оцінювання ризиків, розглянуто у роботі Т. С. Яровенко та співавторів [4]. Науковець О. В. Гук [5] обґрунтовує роль цифрової трансформації як інструменту підвищення ефективності управління проєктами.

Окремий напрям становлять дослідження теоретичних засад проєктного менеджменту. Зокрема, І. І. Благун та співавтори [6] підкреслюють значення проєктного менеджменту для підвищення ефективності операційної діяльності організацій. У монографії за редакцією О. Б. Данченка [7] розкрито методологічні підходи до управління проєктами та портфелями проєктів, зокрема у наукомістких галузях.

Важливу роль у формуванні концептуальних засад сталого розвитку відіграє нормативно-правова база, зокрема міжнародні Цілі сталого розвитку до 2030 року [8], що визначають глобальні пріоритети економічного, соціального та екологічного розвитку. На національному рівні відповідні орієнтири закріплено в Указі Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [9].

Суттєвий внесок у розвиток теоретико-прикладних аспектів управління сталим розвитком зроблено у працях зарубіжних та вітчизняних дослідників. Зокрема, Т. Strange та А. Bayley [10] обґрунтовують взаємозв'язок економічної, соціальної та екологічної складових сталого розвитку. Дослідники D. Etzion та A. Aragon-Correa [11] досліджують роль сучасних інформаційних технологій у забезпеченні сталого розвитку. Питання стратегічного управління сталим розвитком підприємств розглядаються у роботах таких науковців, як В. Ю. Філіппов [12], Т. В. Полозова [13], І. В. Колупаєва [14], Н. М. Рябець, І. В. Тимків [15]. Автори П. Г. Перерва, Л. В. Шаульська, Т. О. Кобелева [16] підкреслюють важливість системи моніторингу підприємницьких ризиків як інструменту забезпечення сталого розвитку бізнес-структур.

Окремий напрям становлять дослідження, присвячені формуванню механізмів реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів. Автори О. Гаврильченко, Т. Полозова та ін. [17] досліджують інноваційно-інвестиційний механізм розвитку підприємств у умовах трансформаційних викликів. Науковці А. В. Гречко та О. В. Очеретяна [18] обґрунтовують економічні переваги імплементації механізмів управління сталим розвитком на підприємствах. Автори О. Я. Загорецька, І. В. Полтавець і Д. В. Тимофєєв [19] аналізують інноваційні механізми реалізації інвестиційних проєктів у нестабільному економічному середовищі. Нові підходи до інвестування у проєкти сталого розвитку досліджуються у роботах таких авторів, як В. В. Іоанно, З. П. Березівський, С. В. Башлай [20] та інших. У сучасних дослідженнях також розглядаються особливості реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів на підприємствах різних галузей економіки, зокрема в енергетичному секторі, де важливу роль відіграють цифрові технології та розвиток мікромереж відновлюваної енергетики [21].

Результати проведеного аналізу свідчать про значний науковий доробок у сфері управління інноваційно-інвестиційними проєктами та забезпечення сталого розвитку підприємств. Водночас потребують подальшого дослідження питання формування комплексного механізму управління такими проєктами з урахуванням принципів сталого розвитку.

Метою статті є дослідження теоретичних і методичних засад управління інноваційно-інвестиційними проєктами підприємства в контексті сталого розвитку, а також обґрунтування напрямів удосконалення управлінських підходів, спрямованих на підвищення ефективності реалізації таких проєктів із урахуванням економічних, екологічних та соціальних аспектів діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економічна сутність інноваційно-інвестиційних проєктів полягає у цілеспрямованій системі взаємопов'язаних заходів, що передбачають залучення інвестиційних ресурсів для розроблення, впровадження та комерціалізації інновацій з метою отримання економічного, соціального або екологічного ефекту. На відміну від традиційних інвестиційних проєктів, інноваційно-інвестиційні проєкти характеризуються підвищеним рівнем невизначеності, значною залежністю від науково-технічного прогресу, а також необхідністю врахування стратегічних орієнтирів розвитку підприємства. Реалізація саме таких проєктів є найважливішим фактором в процесі впровадження новітніх технологій, розширення асортименту продукції, модернізації виробництва з метою підвищення ефективності функціонування підприємства.

Ефективна реалізація інноваційно-інвестиційних проєктів потребує застосування сучасних підходів до управління, що базуються на системі відповідних принципів та функцій. До основних принципів управління інноваційно-інвестиційними проєктами належать:

- стратегічної спрямованості, що передбачає узгодження проєктної діяльності із довгостроковими цілями підприємства;
- комплексності, який полягає у врахуванні економічних, технологічних, екологічних та соціальних аспектів реалізації проєкту;

- ефективності використання ресурсів;
- гнучкості та адаптивності до змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища;
- управління ризиками, що передбачає ідентифікацію, оцінювання та мінімізацію потенційних загроз реалізації проєкту.

Функціональний аспект управління інноваційно-інвестиційними проєктами охоплює реалізацію основних управлінських функцій, серед яких основними є:

- функція планування, що передбачає формування цілей проєкту, визначення обсягів інвестиційних ресурсів, розроблення календарного плану реалізації проєкту, оцінювання його фінансової спроможності та економічної ефективності;
- функція організації, що полягає у формуванні відповідної організаційної структури управління проєктом, розподілі відповідальності між учасниками проєкту та забезпеченні ефективної координації їх взаємодії;
- мотиваційна функція, що передбачає стимулювання персоналу до досягнення поставлених цілей;
- функція контролю, що передбачає моніторинг виконання запланованих заходів, оцінювання результатів реалізації проєкту та своєчасне коригування управлінських рішень.

Слід зазначити, що важливою передумовою підвищення ефективності управління інноваційно-інвестиційними проєктами є інтеграція інноваційної та інвестиційної складових у загальну систему стратегічного управління підприємством [1, 2, 17, 19], що передбачає узгодження інноваційної стратегії з інвестиційною політикою підприємства з метою забезпечення оптимального розподілу ресурсів між різними напрямками розвитку. У межах загальної системи стратегічного управління інноваційно-інвестиційні проєкти є інструментом реалізації стратегічних ініціатив, спрямованих на формування інноваційного потенціалу та забезпечення сталого розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Аналізуючи дану проблематику, також слід зазначити, що сучасні умови господарювання на всіх рівнях супроводжуються глобальними геополітичними та економічними трансформаціями, загостренням екологічних проблем і зростанням соціальних викликів. За таких умов особливого значення набуває концепція сталого розвитку [8, 9], що формує нову парадигму функціонування та розвитку підприємств. Зазначена концепція передбачає забезпечення збалансованого поєднання економічного зростання, екологічної безпеки та соціального добробуту суспільства. У цьому контексті сталий розвиток розглядається як такий тип розвитку, що задовольняє потреби сучасного покоління, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.

Сутність концепції сталого розвитку у сучасній економічній парадигмі полягає у формуванні нової моделі господарювання, орієнтованої на ефективне використання природних ресурсів, мінімізацію негативного впливу на довкілля та забезпечення соціальної відповідальності бізнесу. Серед основних принципів сталого розвитку можна виділити [10-15]:

- збалансованості економічних, екологічних та соціальних інтересів;
- раціонального використання природних ресурсів;
- довгострокової орієнтації управлінських рішень;
- екологічної відповідальності;
- інноваційності, що передбачає впровадження нових технологій і управлінських підходів для досягнення цілей сталого розвитку.

Важливою характеристикою сталого розвитку підприємства є взаємозв'язок економічної, екологічної та соціальної складових його діяльності. Економічна складова спрямована на забезпечення стабільного фінансового розвитку підприємства, підвищення ефективності виробництва та конкурентоспроможності продукції. Екологічна складова передбачає впровадження ресурсозберігаючих технологій, зменшення рівня забруднення навколишнього середовища та підвищення екологічної ефективності виробничих процесів. Соціальна складова охоплює питання забезпечення належних умов праці, розвитку людського капіталу, підвищення соціальної відповідальності підприємства перед працівниками та суспільством. Оптимальне поєднання зазначених складових створює умови для забезпечення розвитку підприємства у довгостроковій перспективі та підвищення його конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках.

У забезпеченні сталого розвитку підприємств особливе місце займають інноваційно-інвестиційні проєкти, що є інструментом реалізації стратегічних змін, спрямованих на модернізацію виробництва, підвищення ресурсної ефективності та впровадження екологічно безпечних технологій. Реалізація саме таких проєктів сприяє впровадженню інноваційних рішень, що забезпечують зниження енергомісткості виробництва, оптимізацію використання матеріальних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля та створення нових можливостей для соціально-економічного розвитку підприємства. Водночас інноваційно-інвестиційні проєкти дозволяють підприємствам адаптуватися до змін

зовнішнього середовища, підвищувати ефективність управління бізнес-процесами та забезпечувати реалізацію стратегічних цілей у довгостроковій перспективі.

На міжнародному рівні інтеграція принципів сталого розвитку у систему управління проектами здійснюється через застосування сучасних концепцій та стандартів управління, що передбачають врахування екологічних і соціальних аспектів з урахуванням економічних показників ефективності. Так, у практиці управління проектами широко використовуються підходи, що базуються на концепції ESG (Environmental, Social, Governance), принципах корпоративної соціальної відповідальності, а також на міжнародних стандартах сталого управління проектами. У межах таких підходів оцінювання ефективності проєктів здійснюється з урахуванням фінансових результатів, а також впливу на навколишнє середовище, соціальну сферу та інституційний розвиток підприємства.

Крім того, важливим напрямом розвитку сучасної практики управління проектами є використання методологій, що інтегрують принципи сталого розвитку на всіх етапах життєвого циклу проєкту (стратегічне планування, формування інвестиційної ідеї, реалізація, моніторинг та оцінювання результатів). Такий підхід дозволяє забезпечити більш комплексне управління проєктною діяльністю підприємства, спрямоване на досягнення довгострокових економічних результатів із одночасним врахуванням екологічних і соціальних наслідків.

Ураховуючи значення класичних управлінських підходів проєктною діяльністю підприємства та актуальність концепції сталого розвитку, важливим завданням є формування ефективного механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами, орієнтованого на забезпечення принципів сталого розвитку. Такий механізм має забезпечувати комплексне поєднання економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності в процесі реалізації проєктної діяльності підприємства.

Ефективне управління інноваційно-інвестиційними проектами вимагає інтеграції критеріїв сталого розвитку у систему планування, реалізації та контролю проєктної діяльності підприємства. На етапі планування це передбачає врахування фінансово-економічних показників ефективності, екологічних і соціальних аспектів (рівень ресурсозбереження, вплив на довкілля, створення нових робочих місць та підвищення якості умов праці). У процесі реалізації проєктів особливого значення набуває забезпечення екологічної безпеки виробничих процесів, використання енергоефективних технологій та дотримання принципів соціальної відповідальності. На етапі контролю необхідно здійснювати комплексний моніторинг результатів реалізації проєктів із використанням системи показників, що характеризують економічну, екологічну та соціальну ефективність проєктної діяльності.

З системних позицій для ефективного функціонування механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами, орієнтованого на забезпечення принципів сталого розвитку необхідна злагоджена взаємодія всіх підсистем забезпечення (фінансова, організаційно-економічна, техніко-технологічна, інформаційно-методична, управління проєктними ризиками тощо).

З огляду на високий рівень невизначеності, що супроводжує реалізацію інноваційно-інвестиційних проєктів, одним з найважливіших елементів механізму управління є застосування сучасних підходів та інструментів управління ризиками та ефективністю проєктів [16]. До таких інструментів належать методи ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків, використання сценарного аналізу, методів прогнозування та моделювання можливих варіантів розвитку подій. Крім того, для оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів доцільно застосовувати комплексні підходи, що поєднують традиційні фінансові показники з показниками екологічної та соціальної результативності. Використання сучасних інформаційних технологій, систем управління проектами та цифрових інструментів аналітики також сприяє підвищенню якості управлінських рішень і забезпечує більш ефективний контроль за реалізацією проєктної діяльності [3, 5].

У таблиці 1 узагальнено підходи, що застосовуються в межах механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами та концепції сталого розвитку підприємства. Комплексне застосування наведених підходів дозволяє сформулювати ефективний механізм управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства та забезпечити інтеграцію принципів сталого розвитку у загальну систему стратегічного управління, що сприяє підвищенню економічної результативності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності підприємницької діяльності.

Таким чином, формування механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства з урахуванням принципів сталого розвитку передбачає створення комплексної системи управління, що поєднує стратегічні орієнтири розвитку підприємства, ефективні організаційно-економічні інструменти та сучасні методи управління ризиками. Реалізація такого підходу сприятиме підвищенню ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, забезпеченню їх довгострокової стійкості та формуванню передумов для досягнення цілей сталого розвитку.

Таблиця 1

Підходи, що застосовуються в межах механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами та концепції сталого розвитку підприємства

Підхід	Змістова характеристика підходу	Роль у механізмі управління інноваційно-інвестиційними проектами	Значення у забезпеченні сталого розвитку підприємства
Системний підхід	Розгляд підприємства та проектної діяльності як цілісної системи взаємопов'язаних елементів (ресурсів, процесів, результатів та учасників)	Забезпечує комплексне управління проектом на всіх етапах його життєвого циклу та узгодженість управлінських рішень	Сприяє збалансуванню економічних, екологічних та соціальних аспектів діяльності підприємства
Процесний підхід	Управління розглядається як система взаємопов'язаних управлінських процесів (планування, організація, реалізація, контроль)	Дозволяє підвищити прозорість управління проектами та ефективність координації між учасниками проектної діяльності	Забезпечує впровадження принципів сталого розвитку на кожному етапі управління діяльністю підприємства
Стратегічний підхід	Орієнтація управління на реалізацію довгострокових цілей та пріоритетів розвитку підприємства	Інноваційно-інвестиційні проекти розглядаються як інструмент реалізації стратегії розвитку підприємства	Забезпечує інтеграцію принципів сталого розвитку у стратегічне планування діяльності підприємства
Інноваційний підхід	Орієнтація на впровадження новітніх технологій, управлінських методів і цифрових інструментів	Сприяє підвищенню ефективності реалізації інноваційно-інвестиційних проектів та розвитку інноваційного потенціалу підприємства	Дозволяє зменшити ресурсомісткість виробництва, підвищити енергоефективність та екологічну безпеку діяльності підприємства
Ризик-орієнтований підхід	Передбачає ідентифікацію, оцінювання та мінімізацію ризиків, пов'язаних із реалізацією проектів	Підвищує обґрунтованість управлінських рішень та знижує ймовірність негативних наслідків реалізації проектів	Сприяє підвищенню стійкості підприємства до економічних, екологічних та соціальних ризиків
Інтеграційний підхід	Поєднання різних напрямів управління (інноваційного, інвестиційного, екологічного, соціального) у єдину систему	Забезпечує узгодження інноваційних та інвестиційних процесів у межах механізму управління проектами	Дозволяє гармонізувати економічні, екологічні та соціальні цілі розвитку підприємства
Stakeholder-підхід	Орієнтація управління на врахування інтересів усіх зацікавлених сторін (працівників, інвесторів, споживачів, суспільства)	Сприяє формуванню партнерських відносин між учасниками проектної діяльності	Підвищує соціальну відповідальність бізнесу та сприяє формуванню довіри до підприємства з боку суспільства

Джерело: складено авторами

На рис. 1. наведено концептуальні положення управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства в контексті сталого розвитку. Основою концепції є інтеграція базових класичних підходів до управління проектною діяльністю підприємства та принципів сталого розвитку.

Рис. 1. Концептуальні положення управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства в контексті сталого розвитку
Джерело: сформовано авторами

Висновки. У результаті проведеного дослідження узагальнено теоретичні та методичні засади управління інноваційно-інвестиційними проектами підприємства в контексті сталого розвитку. Встановлено, що інноваційно-інвестиційні проекти є важливим інструментом забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємств, їх технологічної модернізації та підвищення ефективності використання ресурсів. Обґрунтовано, що ефективність реалізації таких проектів значною мірою залежить від формування комплексної системи управління, яка поєднує стратегічні орієнтири розвитку підприємства, сучасні організаційно-економічні інструменти та механізми управління ризиками.

Доведено, що інтеграція принципів сталого розвитку у систему управління інноваційно-інвестиційними проектами передбачає врахування економічних, екологічних та соціальних критеріїв на всіх етапах життєвого циклу проекту – від стратегічного планування до оцінювання результатів його реалізації. Важливу роль у цьому процесі відіграє застосування системного, процесного, стратегічного, інноваційного, ризик-орієнтованого, інтеграційного та stakeholder-підходів, комплексне використання яких дозволяє підвищити обґрунтованість управлінських рішень і забезпечити узгодженість проектної діяльності із цілями сталого розвитку підприємства.

Запропоновані концептуальні положення формування механізму управління інноваційно-інвестиційними проектами сприяють підвищенню ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, зміцненню їх економічної стійкості та забезпеченню відповідального використання ресурсів. Перспективами подальших досліджень є розроблення методичних підходів до кількісного

оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційних проєктів з урахуванням інтегрованих показників економічної, екологічної та соціальної результативності.

Література

1. Свінцов О. М., Луцик В. П. Інноваційно-інвестиційні проєкти як основа покращення інтегрованого інвестиційного клімату України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14905160> (дата звернення: 01.02.2026).
2. Унінець-Ходаківська В. П. Особливості управління інвестиційно-інноваційними проєктами. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 1. С. 67-72. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-1-11> (дата звернення: 01.02.2026).
3. Хадарцев О. В. Система управління проєктами на підприємстві: засади ефективного формування. *Економічний простір*. 2024. № 196. С. 278-283. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.278-283> (дата звернення: 01.02.2026).
4. Яровенко Т. С. Семенча І. Є., Куряча Н. В., Гордєєва-Герасимова Л. Ю. Сучасні підходи управління проєктами для ефективної організації бізнесу: економічний аналіз, оцінювання ризиків та бізнес-етики. *Економіка. Фінанси. Право*. 2025. № 5. С. 81-83. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2025.5.17> (дата звернення: 01.02.2026).
5. Гук О. В. Цифрова трансформація як інструмент ефективного управління проєктами у малому та середньому бізнесі. *Економічний простір*. 2025. № 203. С. 58-62. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.58-62> (дата звернення: 01.02.2026).
6. Благун І. І., Зварич О. І., Баран Р. Я., Романчукевич М. Й. Роль проєктного менеджменту в підвищенні ефективності операційної діяльності організацій. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки*. 2025. № 7(1). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-7-11256> (дата звернення: 01.02.2026).
7. Проєктний менеджмент: управління проєктами та портфелями проєктів у наукомістких галузях : монографія / [О. Б. Данченко та ін.] ; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : Пономаренко Р. В. [вид.], 2023. 315 с.
8. Цілі сталого розвитку до 2030 року. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/> (дата звернення: 01.02.2026).
9. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 01.02.2026).
10. Strange T., Bayley A. Sustainable Development: Linking Economy, Society, Environment. Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). Paris, 2008. 141 p.
11. Etzion D., Aragon-Correa A. Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead. *Organization & Environment*. 2016. Vol. 29. Is. 2. pp. 147-155.
12. Стратегічні інструменти управління малим підприємництвом сталого розвитку в контексті цифрової модернізації економіки та економічного відновлення : колект. монографія / Філіппов В. Ю. [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Ю. Філіппова. Одеса : Бондаренко М. О. [вид.], 2025. 347 с.
13. Полозова Т.В. Концептуальні засади управління сталим розвитком транспортно-логістичних компаній в контексті забезпечення економічної безпеки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3(39). С.70-82. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-70-82](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-70-82) (дата звернення: 01.02.2026).
14. Kolupaieva I., Sheiko I., Polozova T. Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*. 2024. 19(1). pp. 89-103. DOI: <https://doi.org/10.35784/preko.5413> (дата звернення: 01.02.2026).
15. Рябець Н. М., Тимків І. В. Концептуальні засади, фактори та менеджмент сталого розвитку бізнес-організації в умовах наростання кризових явищ в глобальній економічній системі. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.24> (дата звернення: 01.02.2026).
16. Перерва П. Г., Шаульська Л. В., Кобелева Т. О. Формування та використання системи моніторингу підприємницьких ризиків як запорука сталого розвитку бізнес-структур. *Економіка і організація управління*. 2023. Вип. 1. С. 34-44. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.1.4> (дата звернення: 01.02.2026).
17. Havrylchenko O., Polozova T., Bilyk V., Pokanievych Y., Larionova K. Innovation-Investment Mechanism of the Economic Entities Development in the Conditions of Transformational Challenges. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2023. 45(4). pp. 343–351. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2023.34> (дата звернення: 01.02.2026).
18. Гречко А. В., Очеретяна О. В. Економічні переваги імплементації механізму управління сталим розвитком на вітчизняних підприємствах. *Економічний вісник Національного технічного*

університету України «Київський політехнічний інститут». 2022. № 22. С. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.22.2022.259799> (дата звернення: 01.02.2026).

19. Загорецька О. Я., Полтавець І. В., Тимофеев Д. В. Інноваційні механізми реалізації інвестиційних проєктів і програм в турбулентному оточенні. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2023. Вип. 52(3). С. 273-282. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).273-282](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).273-282). (дата звернення: 01.02.2026).

20. Іоанно В. В., Березівський З. П., Башлай С. В. Інвестиції в проєкти сталого розвитку: нові можливості та інноваційні підходи. *Бізнес Інформ*. 2025. № 1. С. 129-137. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-129-137> (дата звернення: 01.02.2026).

21. Lypov V., Ushenko N., Hurochkina V., Szapiro T., Shaulska L., Dzhezdzhula V. The Strategic Potential of Renewable Energy Microgrids: Global Transformations and Determinants of Sustainable Development. *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. 2026. vol 275. pp 67–98. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-10153-2_4 (дата звернення: 01.02.2026)

References

1. Svintsov O. M., Lutsyk V. P. (2025) Innovatsiino-investytsiini proiektu yak osnova pokrashchennia intehrovanoho investytsiinoho klimatu Ukrainy [Innovative investment projects as the basis for improving the integrated investment climate of Ukraine]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*. no 15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14905160> (accessed February 01, 2026).

2. Unynets-Khodakivska V. P. (2021) Osoblyvosti upravlinnia investytsiino-innovatsiinymy proiektamy [Modern features of management of investment and innovation project]. *Actual problems of innovative economy*. no 1. pp. 67-72. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-1-11> (accessed February 01, 2026).

3. Khadartsev O. V. (2024) Systema upravlinnia proiektamy na pidpriemstvi: zasady efektyvnoho formuvannia [Project Management System at an Enterprise: the Foundations of Effective Formation]. *Ekonomichnyi prostir*. No 196. pp. 278-283. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.278-283> (accessed February 01, 2026).

4. Iarovenko T. S., Semencha I. Ye., Kuriacha N. V., Hordieieva-Herasymova, L. Yu. (2025) Suchasni pidkhody upravlinnia proiektamy dlia efektyvnoi orhanizatsii biznesu: ekonomichnyi analiz, otsiniuvannia ryzykiv ta biznes-etyky [Modern Project Management Approaches for Effective Business Organization: Economic Analysis, Risk Assessment and Business Ethics]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*. No 5. pp. 81-83. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2025.5.17> (accessed February 01, 2026).

5. Guk O. V. (2025) Цифрова трансформація як інструмент ефективного управління проєктами у малому та середньому бізнесі [Digital Transformation as a Tool for Effective Project Management in Small and Medium-Sized Enterprises]. *Ekonomichnyi prostir*. No 203. pp. 58-62. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.58-62> (accessed February 01, 2026).

6. Blahun I. I., Zvarych O. I., Baran R. Ya., Romanchukevych M. Y. (2025) Rol proiektnoho menedzhmentu v pidvyshchenni efektyvnosti operatsiinoi diialnosti orhanizatsii [Role of Project Management in Improving the Efficiency of Organizations' Operational Activities]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriya: Ekonomichni nauky*. No 7(1). pp. 103-109. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-7-11256> (accessed February 01, 2026).

7. Proiektnyi menedzhment: upravlinnia proiektamy ta portfeliamy proiektiv u naukomistkykh haluziakh (2023) [Project management: managing projects and project portfolios in knowledge-intensive industries]: monohrafiia / [O. B. Danchenko ta in.]; Cherkas. derzh. tekhnol. un-t. Cherkasy: Ponomarenko R. V. [vyd.]. 315 p.

8. Tsili staloho rozvytku do 2030 roku. <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/> (accessed February 01, 2026).

9. Ukaz Prezidenta Ukrainy «Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (accessed February 01, 2026).

10. Strange T., Bayley A. (2008). Sustainable Development: Linking Economy, Society, Environment. Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). Paris. 141 p.

11. Etzion D., Aragon-Correa A. (2016). Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead. *Organization & Environment*. Vol. 29. Is. 2. 147-155.

12. Filippov V. Yu. (2025). Stratehichni instrumenty upravlinnia malym pidpriemnytstvom staloho rozvytku v konteksti tsyfrovoy modernizatsii ekonomiky ta ekonomichnoho vidnovlennia [Strategic tools for managing small businesses for sustainable development in the context of digital modernization of the economy and economic recovery] : kolekt. monohrafiia / Filippov V. Yu. [ta in.]; za zah. red. d-ra ekon. nauk, prof. V. Yu. Filippova. Odesa : Bondarenko M. O. [vyd.]. 347 p.

13. Polozova T. V. Kontseptualni zasady upravlinnia stalym rozvytkom transportno-lohistychnykh kompanii v konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Conceptual Principles of Management of Sustainable Development of Transport and Logistics Companies in the Context of Ensuring Economic Security]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. 2024. № 3(39). pp. 70-82. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-70-82](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-70-82) (accessed February 01, 2026).

14. Kolupaieva I., Sheiko I., Polozova T. (2024) Digital Transformation in the Context of Sustainable Development of European Countries. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*. 19(1). pp. 89-103. DOI: <https://doi.org/10.35784/preko.5413> (accessed February 01, 2026).

15. Riabets N. M., Tymkiv I. V. (2023) Kontseptualni zasady, faktory ta menedzhment staloho rozvytku biznes-orhanizatsii v umovakh narostannia kryzovykh yavlyshch v hlobalnii ekonomichnii systemi. *Efektivna ekonomika*. No 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.24> (accessed February 01, 2026).

16. Pererva P. H., Shaulska L. V., Kobieliava T. O. (2023) Formuvannia ta vykorystannia systemy monitorynhu pidpriemnytskykh ryzykiv yak zaporuka staloho rozvytku biznes-struktur [Formation and Use of the Business Risks Monitoring System as A Key to The Sustainable Development of Business Structures]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*. Vyp. 1. pp. 34-44. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2023.1.4> (accessed February 01, 2026).

17. Havrylchenko O., Polozova T., Bilyk V., Pokanievych Y., Larionova K. (2023) Innovation-Investment Mechanism of the Economic Entities Development in the Conditions of Transformational Challenges. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. no 45(4). pp. 343–351. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2023.34> (accessed February 01, 2026).

18. Hrechko A. V., Ocheretiana O. V. (2022). Ekonomichni perevahy implementatsii mekhanizmu upravlinnia stalym rozvytkom na vitchyznianskykh pidpriemstvakh. *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*. No 22. pp. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.22.2022.259799> (accessed February 01, 2026).

19. Zahoretskka O. Ya., Poltavets I. V., Tymofeev D. V. (2023) Innovatsiini mekhanizmy realizatsii investytsiynykh proektiv i prohram v turbulentnomu otocenni [Innovative Mechanisms for Implementing Investment Projects and Programs in a Turbulent Environment]. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*. Vol. 52(3). pp. 273-282. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).273-282](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).273-282). (accessed February 01, 2026).

20. Ioanno V. V., Berezivskiy Z. P., Bashlai S. V. (2025) Investytsii v proiekty staloho rozvytku: novi mozhlyvosti ta innovatsiini pidkhody [Investment in Sustainable Development Projects: New Opportunities and Innovative Approaches]. *Biznes Inform*. No 1. pp. 129-137. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-129-137> (accessed February 01, 2026).

21. Lypov, V., Ushenko, N., Hurochkina, V., Szapiro, T., Shaulska, L., Dzhezdzhula, V. (2026). The Strategic Potential of Renewable Energy Microgrids: Global Transformations and Determinants of Sustainable Development. *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. vol 275. pp 67–98. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-10153-2_4 (accessed February 01, 2026)

Отримано: 02.02.2026

Прийнято до публікації: 03.03.2026

Опубліковано: 15.03.2026